

**การถอดบทเรียนประสบการณ์และการเรียนรู้
ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต**

.....

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง ดร.อานิก ทวีชาชาติ

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก ผศ.ธีราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

4. ชื่อเรื่องที่เล่า

ความร่วมมือระหว่างสาขาเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการโครงการวิจัย

5. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

จากการเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ทำให้มีกัลยาณมิตรที่ดีชักชวนให้ผู้เล่าได้มีส่วนร่วมกับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสื่อสารมวลชน และได้ร่วมฟังสัมมนาในประเด็นปัญหาจริยธรรมสื่อมวลชนไทย ในช่วง 2 ปีแรกที่ได้เข้ามาทำงาน ซึ่งถือเป็นการเปิดโลกทัศน์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาจริยธรรมสื่อ นอกจากนี้ยังได้มีส่วนร่วมเป็นผู้สอนในรายวิชา COM222 จริยธรรมสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นรายวิชาเปิดในปีการศึกษา 2558 จากนั้นได้มีการทาบทามให้ผู้เล่าจัดทีมนักศึกษาที่มีความสนใจเรื่องจริยธรรมสื่อเข้าร่วมออกแบบโครงการเพื่อส่งประกวดภายใต้ชื่อโครงการ “จับจ้องสองจริยธรรมสื่อ” ที่จัดโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

โดยโครงการดังกล่าวเกิดจากสถานการณ์ด้านสื่อมวลชนที่มีการปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีการสื่อสาร จริยธรรมสื่อสารมวลชนจึงต้องมีการปรับตัวตามไปด้วย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกับคณาจารย์ได้ออกแบบโครงการเพื่อสอดส่องจับจ้องการทำงานของสื่อหนังสือพิมพ์อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นกระจกสะท้อนการทำงานให้แก่สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ในแง่การปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ เป็นการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผ่านการทำโครงการ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้นักศึกษาเรียนรู้การทำวิจัยในรูปแบบที่ไม่เหมือนงานวิจัยทั่วไป เป็นผลให้นักศึกษามีทัศนคติด้านบวกกับการทำโครงการการวิจัยไปในเวลาเดียวกัน และเรียนรู้ในเรื่องจริยธรรมทางวิชาชีพเพื่อการประกอบวิชาชีพในอนาคต

6. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

6.1 อาจารย์รับทราบข้อมูลรายละเอียดของโครงการที่จัดขึ้น โดยได้รับคำแนะนำที่ดีจาก ผศ.ดร.บุปผา บุญสมสุข หัวหน้าสาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัล ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานร่วมกันระหว่างสาขาวิชาโดยเริ่มจากตัวอาจารย์ก่อน

6.2 กำหนดวิธีการจัดทีมนักศึกษาโดยไม่จำเป็นต้องมาจากสาขาวิชาเดียวกัน เนื่องจากปัญหาจริยธรรมสื่อ่นั้นเกิดขึ้นได้ในทุกสาขาวิชา และได้เลือกนักศึกษาจากสาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัล และสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ โดยเป็นสาขาวิชาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าว

6.3 ขั้นตอนการติดต่อนักศึกษาให้เข้าร่วมทีมเพื่อส่งโครงการเข้าประกวดในโครงการ ซึ่งมาจากสาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัลจำนวน 2 คน (ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ชั้นปีละ 1 คน) และสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 2 คน (ชั้นปีที่ 4) ทั้งนี้เกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษา ได้แก่

- 1) เป็นนักศึกษาที่สนใจเรื่องจริยธรรมสื่อสารมวลชนเป็นเบื้องต้น
- 2) เป็นนักศึกษาที่มีความเข้าใจเรื่องการนำเสนอข่าว
- 3) เป็นนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบ และสามารถแบ่งเวลาได้ เนื่องจากระยะเวลาในการทำ

โครงการมีจำกัดคือ 30 วัน

6.4 การนัดทีมงานเพื่อทำความรู้จัก และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบโครงการ โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากนักศึกษาทุกคน มีการเสนอความคิดเห็นเรื่องการออกแบบโครงการ และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน เช่น มีการตั้งกรุ๊ปไลน์ มีคนจกรายงานการประชุม คัดรายละเอียดที่จำเป็นต้องมีในโครงร่างโครงการ (Proposal) เป็นต้น

6.5 มีการกำหนดภาระหน้าที่ให้กลับไปทำเป็นการบ้าน เช่น สาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัลออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในโครงการ สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จัดทำโครงร่างโครงการ (Proposal) โดยมีการออกความคิดเห็นแลกเปลี่ยนในงานที่ตนเองไม่ได้รับมอบหมาย ถือเป็นความรับผิดชอบนอกเหนือภาระงานที่ทำให้ต่างฝ่ายต่างมีผู้ร่วมคิดร่วมรับผิดชอบ และรู้สึกถึงความ เป็นทีมเดียวกัน

6.6 อาจารย์เข้าร่วมในการประชุมและช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาในทีมมีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ นัดวันส่งงาน และเป็นที่ปรึกษานอกเวลาการประชุม รวมทั้งมีการติดตามความคืบหน้างานและแก้ไขเพิ่มเติมให้งานสมบูรณ์ที่สุด

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

7.1 การทำความรู้จักในครั้งแรก ที่เน้นเรื่องความเหมือนกัน แทนที่จะพูดเรื่องความแตกต่างที่ต่างคนมาจากต่างสาขาวิชา โดยเน้นเรื่องความเป็นพี่น้อง และความช่วยเหลือกัน ผลคือ น้อง (วารสารศาสตร์ฯ) สนใจประสบการณ์ของพี่ (วิทยุ-โทรทัศน์) และพี่ (วิทยุ-โทรทัศน์) สนใจสาขาวิชา (วารสารศาสตร์ฯ) ที่น้องเรียน

7.2 ความเป็นกันเองที่เริ่มจากตัวอาจารย์ ที่ต้องวางตัวให้นักศึกษาเข้าถึงง่ายและ มีความยืดหยุ่นสูง พร้อมช่วยเหลือให้คำแนะนำได้ตลอดเวลา

7.3 อาจารย์เป็นตัวอย่างของการแสดงความเห็น เพื่อชักชวนให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นพร้อม ๆ กับการรับฟังความคิดเห็นของทุกคน

7.4 ในบางครั้งบางชั้นตอนนักศึกษาสามารถคุยกันได้เอง อาจารย์ต้องลดบทบาทลง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกันเอง ซึ่งมีการนัดประชุมโดยที่ไม่มีอาจารย์ ทำให้มีความสนิทสนมกันมากขึ้น

7.5 อาจารย์มีส่วนสนับสนุนให้นักศึกษาแก้ปัญหากันเอง และอาจารย์คอยติดตามผลจากการแก้ปัญหา นั้น ๆ

7.6 การติดตามงาน อาจารย์มีการให้กำลังใจและพูดคุยเชิงบวกในเรื่องการทำงานร่วมกัน รวมถึงพูดถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น (ที่ไม่ใช่ผู้เล่า)

ผู้มีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดความสำเร็จในโครงการนี้คือ ผศ.ดร.บุปผา บุญสมสุข หัวหน้าสาขาวิศวกรรมศาสตร์ดิจิทัล ที่เป็นทั้งอาจารย์ที่ให้ความรู้และกัลยาณมิตรที่ดี ที่มีบทบาทตั้งแต่การให้โอกาสให้ผู้เล่าได้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับจริยธรรมสื่อสารมวลชน ผ่านการทำงานวิจัยร่วมกัน การชักชวนให้เข้าร่วมฟังสนทนา เปิดโอกาสให้เป็นผู้สอนในวิชา COM222 จริยธรรมสื่อมวลชน และไว้ใจมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดหาทีมนักศึกษาส่งโครงการเข้าประกวดภายใต้ชื่อโครงการ “จับจ้องส่องจริยธรรมสื่อ” ที่จัดโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นอกจากนี้ระหว่างการจัดทำโครงร่างโครงการ (Proposal) และออกแบบเครื่องมือที่ใช้ประกอบการทำงาน ผศ.ดร.บุปผา บุญสมสุข ยังให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับทีมงาน กระทั่งงานเสร็จสมบูรณ์

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน (Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ปัญหา / อุปสรรคดังกล่าว

9.1 อุปสรรคด้านเวลา เนื่องจากนักศึกษาอยู่คนละชั้นปี และต่างสาขาวิชา ทำให้หาเวลาที่ว่างตรงกันได้น้อย และเมื่อว่างตรงกัน ก็ไม่สามารถใช้เวลาร่วมกันได้นาน

แก้ปัญหาโดย มีการนัดส่งงานและคุยกันผ่านไลน์กรุป และนัดคุยกันผ่านตัวแทนสาขาแล้วให้กระจายงานต่อ

9.2 ปัญหาเรื่องนักศึกษาสาขาวิชาวิทยุ-โทรทัศน์ 1 คน สำเร็จการศึกษาและได้งานทำทันที

แก้ปัญหาโดยการหาสมาชิกใหม่ โดยคัดเลือกจากนักศึกษาสาขาวิชาวิทยุ-โทรทัศน์แทนจำนวน 2 คน โดยเลือกจากนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และ 3 ชั้นปีละ 1 คน แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องภาระงานที่มี

มากจำเป็นต้องเลือกนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบสูงมาร่วมทีม และเลือกนักศึกษาที่สนใจเรื่องการผลิต
รายการข่าวเป็นหลัก ซึ่งหนึ่งในสองคนที่เป็นสมาชิกใหม่ เรียนวิชาสายข่าวเป็นวิชาโท

9.3 ปัญหาเรื่องเนื้อหางานไม่ต่อเนื่องกัน เนื่องจากมีการแบ่งงานกันทำ

แก้ปัญหาโดย อาจารย์จะเป็นคนเกลานเนื้อหาในขั้นตอนสุดท้าย และส่งให้นักศึกษาอ่านอีกครั้ง
เพื่อรับรู้ร่วมกัน

10. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

10.1 โครงร่างโครงการ (Proposal) และออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในโครงการเสร็จสมบูรณ์เพื่อส่งเข้า
ประกวด

10.2 ทีมนักศึกษาได้ผ่านการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 3 ทีมที่เข้าร่วมอบรมและเข้าร่วมโครงการ “จับจ่าย
ส่งจริยธรรมสื่อ” ที่จัดโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

.....